

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETÓFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szerkesztésének anyagi részét illető közlemények küldendők.

Hazafiság a nemzetiségnek.

Vannak igazságok, amelyek — ha még annyiszor is ismétljük, elcsépelteké soha sem válnak; ezek közé tartozik *Kölcsöy*nek fent idézett mondata. Bár a hírlapirodalom karöltve számos más irodalmi termékkel, igen gyakran tárgyalta és tárgyalja ezt az eszmét, sokszor politikai kérdéssé is tették: de azért ez igazság döntő erejéből mit sem veszített, sőt az idők mulásával hatványozott mérvben kimagaslott létéletünkben.

Haza és nemzet, *anya* és gyermekei, a föld és lakói oly közös, összefüggő és egymástól mégis külön álló fogalmak, melyeket egymással kapcsolatba hozni és ezután elkülönítve, mindegyiket a maga saját keretében ismertetni, életlenül lefesteni: feladata és célja e soroknak, hogy halhatatlan költőnk fent idézett mondatának igazságát megérthessük.

Haza! a tápláló anya, a föld, mely kenyeret ad, ápol és majdan eltakar: ez a lélekemelő, szivrendítő édes és magasztos fogalom minden jobbérzésű, becsületos ember, minden igaz hazafi kebelében — mint Vesta lángja kiolthatatlanul ég, vagy kell hogy égjen. *Haza!* nem az a földi határok által megjelölt tér, mely lakhelyül van kiszabva népek százezreinek, hanem milliók *édes otthona*, *közös tulajdona mindenkinek*, melyről a költő örök időkre szólóan megmondá, hogy: *bölcsől az, majdan sírod is*, emlékoszlopa a multak dicsőségének, éltető napsugara a jelennek és szívérványa a jövőnek: szent és áldott a te neved!

Nemzet! fia a legjobb anyának, lakója a kenyéradó földnek — melyen kívül nincsen számodra hely — csak úgy lehetsz boldog, csak úgy lehetsz nagygyá, ha hazádat is azzá teszed.

Sok anyának több gyermeke van: nem tesz különbséget közöttük, kedves mindegyik, keblére öleli mindegyiket, mert az övé; és a legjobb anya, a Haza egyaránt szereti őket erényeikben és bűneikben, de a testvérek — miként Ézsau — néha az irigység vagy gyűlölet szenvedélye által elvakítva, egymás ellen törnek és nem gondolják meg, hogy a testvérharc által nemcsak életüket kockáztatják, hanem a közös anyának a szívet megtörik, pedig ahol a szív nem dobog, ott az élet megszűnik; halott anyának a gyermekei árvák maradnak.

Ahol a testvérek szeretik a közös anyát, ott szeretniök kell egymást is; közös hazánknak testvér-nemzetei között

nem szabad külön törekvéseknek lenni, még kevésbé szabad *fajgyűlöletnek* vagy kicsinyes nemzetiségi kérdésnek a békét, az egyetértést és a szeretetet megzavarni, mert mielőtt a nemzet született, élt az anyja: a Haza.

Nincs a világon olyan föld, amelyen szűk körben annyi különféle nemzetiségek lennének összeszorítva, mint a mi édes hazánkban, de nincsen olyan föld sem, amelyen annyi mostoha testvér küzdene egymás ellen örök harcot, zaklatnák irigység és gyűlölet szenvedélyétől korbácsolva a közös, édes anyát, mint e hazában. Itt van élő példakép — hogy csak egyet is említsünk — a külön kedvezményekben részesített horvátoknak Susakon bemutatott, magyar gyűlölettől izzó magatartása! Pedig megférhetnének egymás mellett, egyesült erővel többre mehetnének, egymást támogatva egymást boldogíthatnók és így ezáltal egyiknek sem válnék kétséssé a létkérdése.

A hazafiság, a magyar föld szeretete, azaz tudata, ismerete és érzete a Haza létének legyen minden nemzetiségnek főtvérnyé; legyen ez a kapocs, mely őket elválaszthatatlanul és szorosan egymáshoz fűzi, legyen ez a közös cél, mely tettekre buzdítja és akkor a hazafiság mellett eltörpül minden apró mellékérdek s miként a nap világa elhomályosít minden egyéb csillagot: úgy a hazafiság, a honszeretet törüljön ki a nemzetiségekből minden egyéb fajérzelmét. Ha összetartunk: erősek leszünk, mint a szirt, melyet a tenger hullámai meg nem ingathatnak, de ha különváltunk, e hullámok áradata mindannyiunkat elsodor a semmiségbe.

Azért hát *legyünk jó hazafiak* és legyen — mert életkérdésünk parancsolja — legszigorubb törvényünk: *Hazafiság a nemzetiségnek!*

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület

igazgató választmánya f. hó 5-én Törley Gyula ügyvezető-társelnök elnöke alatt gyűlést tartott, amelyen az egyesület mult évi működését, zárószámadásait, f. évi munkaprogramját és költségvetését a közgyűlésnek elfogadásra ajánlotta. Az egyesület tagjainak száma 6481. Gazdaköreinek száma 68. Az egyesület ifjúsági növénytermelő versenyekre, nemesített vetőmagvakra, műtrágyázási kísérletekre, szántóversenyekre, trágyatelep versenydíjakra, konyhakereszteti és borászati kiállításra, tejelőversenyekre, tenyészállat törzskönyvek megfektetésére, tenyészbaromfiak beszerzésére és felnőttek gazdasági oktatására összesen 4200 k. veti

föl a költségvetésbe. Katyanszék Radivoj gyarkornokot segédtitkárrá léptette elő. Szilbács, Martonos, Ujsóvé, Ósóvé, Kerény, Tataháza, Bácsmonostor, Hódság, Kiskér községek heti, illetve országos vásárai iránti kérelmeket pártolólag véleményezte. Cserebogár-irtást, száj- és körömfájás meggátlását célzó szabályrendeletek alkotását nem kívánja, a Heves vm. g. e.-nek az élő sertéseknek élő sulyban való eladás, a Torontál vm. g. e.-nek az április 1-én történő cselédköltözöködés, a Csanád vm. g. e.-nek a hadsereg részére a kereskedők kizárásával a tenyésztőktől való lóvásárlás, a Szabolcs vm. g. e.-nek a gyümölcs és zöldségfélék postadíjleszállítása iránti átiratokat pártolja, míg a Trencsén vm. g. e.-nek az eddigi cukorgyáraknak gazdaszövetkezetekbe vonását nem pártolja. A magyar gazdatisztek és erdőtisztek azon megkeresésének, hogy gazdatiszti szakosztályt létesítsen, eleget tesz, ha ezt a vármegye területén működő csekély számú gazdatisztek óhajtják. Fenti egyesületbe 200 k-val alapítótagul az egyesület belép.

Az országos gazdaszövettség temesvári nagygyűlése alkalmával csoportos tanulmányi kirándulást rendez.

A szövetségnek a hajózási vállalatok elleni akcióját, miután a képviselőház a segélyeket most tárgyalja, nem támogatja, csatlakozik a követségnek a Balkán-államok vámszerződése ügyében hozott határozataihoz. Szabadka város vásár-rendtartási szabályzatát a vár. tanács álláspontja alapján véleményezi s rendszeres évi közgyűlést március hó 29. d. u. 9 órájára tűzte ki.

Színház

F. hó 17-én kezdte meg Füredi Béla, a pécsi nemzeti színház agilis igazgatója a Dungszerzsi-féle színházban két és fél hónapra tervezett szini szezonját elsőrendűen szervezett társulatával. Füredi társulata mind egytől-egyig képzett, ambiciózus és tehetséges tagokból áll, ha ehhez hozzá tesszük még az ügyes rendezést, a feltűnően fényes díszleteket és a kitűnő zenekart: bátran állíthatjuk, hogy Ujvidéken évek hosszú sora óta nem játszott ilyen jó szintársulat. Az eddigi összes előadások kifogástalanok voltak s ha a vezetés továbbra is ilyen fényes előadásokat produkált, bizton hisszük, hogy városunk műértő közönsége ép oly szeretettel és lelkesedéssel fogja pártfogolni a nálunk eddig oly mostohán bánt színészetet, s evvel tényleg kulturális missziót teljesít majd.

Az igazgatóság a két első előadásul az itt általánosan ismert két operettet hozta színre „Éva” és „Leányvásár”-t, hogy összehasonlítást tehessen az eddig itt előadott ugyanezen darabokkal. A különbség feltűnő volt. Mig az azelőtti előadások szegényesek, vontatottak voltak, a mostaniakban csupa élet, elevenesség, fény és stílszerűség.

Lehár Ferenc „Éva“ operettével nyitották meg az előadások sorozatát. Mindjárt az első előadással hódították meg a közönséget. Teleki Ilona „Éva“-ja elsőrendű alakítás volt, mert úgy játékaival, mint énekével teljes sikert ért el. Horváth Mici kedves Pipszi volt. Mindkét primadonna izléses toillekben mutatkozott be. Vérbeli bonviván Galetta Ferenc, ki Flaubert Oktávót játszotta sok elágánciával. Kellemes hangjával nagyon ügyesen tud bánni. Dogobert Millefleur szerepében rokonszenvesen debütált Matány Antal. Ujj Kálmán ügyességének tanujelét adta Voisin szerepében. Az összes szereplők, a kar működése és a rendezés igen jó volt, dacára annak, hogy a hosszú utazás után alig volt idejük pihenni és a díszleteket rendbe szedni. A díszletek szépek, stilszerűek, s meglátszik, hogy direkt ehez a darabhoz készültek. Gellért Pál, a társulat jeles karmestere diskreten és precizen vezette a zenekart.

Szerdán második előadásnak Jakobi J. szépenéjű operettje került színre. E darabban tünt fel különösen a nagy különbség az azelőtti Leányvásár előadásai közt, mondhatni egész új jeleneteket láttunk, sokkal ügyesebb beállítások voltak olyannyira hogy alig, lehetett összehasonlítást tenni. Teleki Ilona vezetett ezuttal is. Bájos játékaival és kellemes hangjával mindinkább kedvencévé válik a közönségnek. Lucy szerepét nagy művészettsel kreálta Horváth Mici, Bessy szerepében inkább pajkos temperamentumával és toilleljeivel hatott. Lorant Vilmosmal lejött ügyes táncait többször meg kellett ismételnie. Galetta Ferenc, mint Miggles Tom ügyesen játszott és szépen énekelt; az első felvonásban a maskja és öltözködése kissé nőies volt, férfiasabbnak gondolták a szerzők Tom-mot a hegyek között. Izsó Miklós, gróf Rottenberg-jét ismerjük régebről, ő a régi jó színművész. Lorant Vilmos, mindjobban bontakozik ki ügyességével és talentumával, gróf Rottenberg Fritz szerepében ezuttal is remekelt, habár szivesebben láttuk volna e szerepben Matány Antalt. Kisebb szerepekben Somlár Zs. (korcsmáros), Szűcs Irén (Harissonné) Keresztessy I. ügyeskedtek. Rákossy Ferenc sokoldalú és ügyes színésznek mutatkozik.

A rendezés és kiállítás elsőrendű, olyannyira, hogy bátran állítjuk, ilyen társulat még nem volt itt.

Csütörtökön mutatkozott be a drámai társulat Bernstein egyik remekében „A titok“-ban. Kiforrt komoly művészettel interpretálták a darabot, oly szépen és annyi sikerrel, hogy a négy főszereplőt Dinnyési Juliska, Kondrát Ilona, Majthényi L. és László Tivadart ez alkalommal külön-külön nem is méltatjuk. Élvezetes estében gyönyörködött a közönség, mely hatást csak fokozta a változatos, stilszerű szép díszlet és kiállítás. —S—

H I R E K.

A tüdőbeteg gondozó egyesület folyó hó 15-én délután 5 órakor tartotta ezidei közgyűlését a városháza dísztermében, sajnos, a közönség gyér érdeklődése mellett. Pedig ez az egyesület működik, de igen humánus egyesület érdemelné meg leginkább a közönség támogatását és meleg érdeklődését. Kinosan hatott az újvidéki orvosi kar tüntető távolléte is. Az orvosi kar van hivatva, hogy legalább erkölcsi támogatásával súlyt adjon az egyesületnek s a 3 városi orvoson kívül egyetlen újvidéki orvos sem tartotta érdemesnek megjelenésével támogatni az egyesületet. Ilyen gyér lá-

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható dsványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben. **SCHULTES AGOST** Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

togatás mellett nyitotta meg Dr. Szlezák Lajos elnök a közgyűlést, mely egyhangulag tudomásul vette a titkári és pénztári jelentést. Majd a költségelőirányzat elfogadása után Dr. Szántó Aladár lemondott jegyző helyébe Trischler Aladár választotta meg jegyzőnek és dr. Szántó Aladárnak eddigi önzetlen működéséért jegyzői köszönetet szavazott. Ezután tartotta Dr. Wagner vezető orvos mindvégig élvezetes és érdekes fétolvasását a nők szerepéről a tuberkulózis elleni védekezésben. Elnöklő Dr. Szlezák indítványára Dr. Wagner főorvosnak a közgyűlés köszönetet mondott és evvel a közgyűlés véget ért. Remélni szeretnők, hogy Újvidék város közönsége a jövőben ezen nemes intézmény iránt több érdeklődést fog nyilvánítani. A titkári jelentés adatait részletesen fogjuk ismertetni, egyébként is minden tag meg fogja kapni.

Katonai hangverseny. Házi ezredünk, a 6. sz. gy. ezred Budapesten állomásozó zenekara e hó 17. és 18-án este Kovács vígadótermében hangversenyt, délután pedig a városháza előtt térzenét rendezett. A kitűnő hírnévként örvendő zenekar előadásait minden alkalommal nagyszámú közönség hallgatta és sürri tetszésnyilvánításokkal jutalmazta.

Eljegyzés. Trischler Aladár vár. számvevő jegyet váltott Kozma Géza maradéki ref. lelkész kedves és szeretetreméltó leányával, Margittal.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Zöldi Gy. János újvidéki törvényszéki és Thury Lajos topolyai járásbírói tevékenységüket kölcsönösen áthelyezte.

Színházi hírek. A színház vezetősége a következő heti műsort állapította meg. Ma vasárnap d. u. „A vig özvegy“, Lehár Ferenc világhírű nagy operettjét, este pedig „János vitéz“ operettet tűzte műsorra, melyben Bihari Sándor bariton énekes a címszerepben mutatkozik be Újvidék közönségének először. Mindkét operettben a társulat összes elsőrangú operette személyzete részt vesz. Hétfőn „A villámhárító“ remek új vigjáték kerül nálunk először színre, melyben a vezető szerepet Majthényi László, Kondrát Ilona, Somlár Zsigmond, Dinnyési Juliska, László Tivadar, Ujj Kálmán, Sárközy Blanka, Szilágyi Aranka kezében vannak. Kedden „A hónapos szoba“, Farkas Imre énekes vigjátéka kerül először színre, mely a fővárosban olyan határtalan tetszést aratott, hogy a darabot folyvást állandó műsoron tartja, melyben Újvidéken a társulat erősségei fényes sikert biztosítanak az előadásnak. Szerdán d. u. félhelyárakkal „A gyimesi vadvirág“ énekes népszimű, este pedig „A hónapos szoba“ kerül színre másodszer. Csütörtökön „A cigánprimás“ nagy operette újdonság kerül színre olyan fényes korhű kiállításban s olyan remek előadásban, a melyben Újvidéken még nem volt részünk. Pénteken Bíró Lajos „Az utolsó csók“ című remek új színművét fogjuk élvezni, melyben a társulat ismert művész gárdája vonul színpadra. Szombaton lesz az első opera előadás: „Rigoletto“, Verdi József világhírű nagy operája. Ilyen fé-

nyes műsort még nem látott az újvidéki színpad. A közönség fokozott érdeklődéssel tekint a heti műsor elé, melyben gazdag élvezetben lesz része. A bérlet csütörtökön veszi kezdetét. Bérletni lehet 30 előadásra a színházi irodában.

20 éves találkozó. A kir. kath. magyar főgimnázium 1894-ben érettségizett növendékei — köztük Payerle Nándor főkapitány, Dr. Kadosa Marcel fővárosi ügyvéd — pünkösdkor 20 éves találkozó rendeznek Újvidéken.

Rendelet. Valamennyi gőzhajózási engedélyesnek és gépzeműi uszmű (kotró, — elevator, — daruhajó stb.) tulajdonosoknak. Előfordult súlyos balesetekből kifolyólag a miniszter elrendelte, hogy a mozgó gépkatapulták körül foglalatokodó személyzet úgy ruházkodjék, hogy ruhájával a mozgó géprezeken meg ne akadhasson, pl. csak testhez álló és végig begombolt oly kabátot viseljen, amelynek ujjai a kéz tövéhez simulnak, vagy pedig bőrkézzel vannak szűkre összefogva. Ez a rendelet 1914. március 1-én lépett hatályba s minden hajón és gépzeműi uszművön kifüggesztendő és a személyzet a rendelkezés megtartására nézve szigorúan ellenőrzendő.

Anyakönyvi hír. Az anyakönyvi hivatalnál e hó 13—20-ig bejelentétfűszületek 18, még pedig 11 fiu, 7 leány; meghalt 14.

A szerb patriárcha választás — mint értesülünk a g. kel. szerb husvét után tartandó szerb egyházi zsinaton fog megejtetni. A zsinati választások pedig április 27- május 2-ig ejtetnek meg.

Szerencsétlenség. Nikovitz Emil szabályi jár. rendőrfelügyelőnek a boldogasszonyfalvi rétből levő bér gazdaságában Jaksa István gazdasági cseléd szántott. Az egyik fordulónál elsűppedt a föld s az egyik ló belecsuszott a mély halastóba, magával rántva a másik lovat és ekét is. A bérés színtén beleugrott a vízbe, hogy a lovak istrángját elvágva, azokat kiszabadítsa, de a mély vízben szegény a lovakkal együtt odaveszett.

Senki sem képes utánozni a Kathreiner-féle Kneipp malátakávé!

Amde sok esetben a csalódásig híven utánozzák a Kneipp plébános arcképevel ellátott ismert csomagokat.

Éppen ezért ne hagyjuk magunkat a bevásárlásnál megtévesztetni és utasítsunk vissza minden utánzatot!

Minden, ami nem Kathreiner, különösen pedig a súly szerint kimért árú, még ha potomon vesztegetik is, túllontúl drága.

Állami sofförképző tanfolyam. A m. kir. belügyminiszterium fenhatósága alatt álló gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam ez év folyamán három ízben fog megtartani. Ez év első tanfolyama április 14-től június 3-ig. A második tanfolyam június 15-től augusztus 3-ig; a harmadik tanfolyam pedig augusztus 17-től október 6-ig fog megtartani. A tanfolyamra személyesen kérvény útján lehet jelentkezni, amely jelentkezéseket a tanfolyam gondnoki irodája naponta 5—7 óra között fogadja el. A kérvények azonban a megkívánt okiratokkal felszerelve postán is beküldhetők. A tanfolyamra a beíratási díj 20 korona. Tandíj 200 korona. Vizsgadíj 20 korona és azoknak, akik a fémpari szakban, vagy szerelésben járatosak, műhelyelőkészítő elméleti és gyakorlati oktatásdíja 50 korona. A tandíj és beíratási díj alól nincs felmentés. Mindazok, kik a tanfolyam bővebb részletei iránt érdeklődnek, levélbeli megkeresésére a tanfolyam gondnoki hivatala (Budapest, X., Százados-utca 14.) „Tájékoztatót” küld.

Március 15. Ruman. A rumai Magyar Olvasókör szombaton, 14-én este ünnepelt. A Sas szálló összes termeiben volt a mulatság, melyet előadás előzött meg. Szerepeltek Manz Győző, Rissman Ilonka, Barna József, Gruber Micike, Huck Zsófia, Dus István, Mikola Mihály, Cárich Márton, Satory Antal és Gábor Károly. A szereplők sok tapsot kaptak. Nagy elismerést kapott az énekkar is, mely ez alkalommal szerepelt második ízben. Műsor után tánc volt.

Villanyvilágítás Rumán. Rumáról írják lapunknak, hogy a villanyvilágítás megkezdődött. A munkálatokat magyar cég eszközölte. A múlt héten érték véget a munkálatok s ekkor adták át a városnak, amely meg van elégedve a magyar kéz munkájával.

Halálozás. Márton István palánkai áll. csikótelepi felügyelő Budapesten, ahol gyógykezelték, meghalt. Elhunyt általános részvételt kelt Palánkán, melynek társadalmi, kultur és közéletében tevékeny részt vett.

A Bácsbodrog vm. gazd. egyesület az országos kukorica-kiállításon. Az országos magyar gazdasági egyesület által rendezett I. orsz. kukorica kiállításra f. hó 7-én 11 csoportban 209 kiskazda rándult föl Budapestre. F. hó 8-án a Szabadság-téren gyülekeztek és Törley Gyula ügyvezető-társelnök kalauzolása mellett szemlélték meg a kiállítást. Az egyesület 179 termelőtől 1143 minta-kukorica-csövet küldött fel a kiállításra. A legnagyobb szabású az egyesület kiállítása volt. A bíráló-bizottság az első díjjal: aranyéremmel tüntette ki az egyesület csoportos kiállítását. Több kiállító az egyéni kiállításon is díjaztatott. Aranyéremt az összes kiállító közül csak 1 bácskai kiskazda: Józsa Károly polg. isk. igazgató kapott Titelről. Ezüstéremt: Homolyan Orbán Tornyapuszta, Kuhn János Ujszivác, Józsa Károly Titel. Bronz-éremt: Major József Bezdán, Kovalszky Lajos Ujverbász, Puskás Sándor Tornyospuszta, Hesz Péter Szilágyi, Sajtos Mihály Sajkásgyörgye, Fexl Máttyás Bácsordas, Matheisz György Bácsordas. Oklevelet: Bodó Bálint, Hamar András, Gergely Péter Tornyospuszta, Stocker Mihály Borvér, Romács Mihály, Erdélyi János, Mudri Ferenc Sajkásgyörgye, Kuhn Károly Ujszivác. Az ifjusági kokoricatermelő-versenyzők közül Bauer József Apatin ezüstérem, Mathész Antal Hodság és Tomik Péter Topolya bronzérem. A díjak odaitelésénél számításba jött a fajta, kat. holdankinti termés nagysága,

a fajazonosság és tisztaság, csövek egyenletessége, csövek alakja, hossza, benőttsége a csúcson végén, az alsóvég alakulása, magréteg mélysége, mag egyformasága, mag alakja és színe, magorok egyenletessége, sorközök alakulása, csutka és magarány.

Drágakövek egységes jelzése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a törvényhozástól már régebben nyert felhatalmazás alapján a méterrendszerű karátnak a drágakő és igazgyöngy kereskedelmében való használata tárgyában rendeletet bocsátott ki. E rendelet értelmében a közforgalomban a drágakövek és igazgyöngyök súlyának meghatározására mértékegységül az 1907. V. t.-c. 5 §-ban megállapított mértékegységeken kívül a decigramm kétszerese (2 milligram) is használható méterrendszerű karát elnevezéssel. Közli a rendelet továbbá az is, hogy a karát csak már az említett mértékegység megnevezésére használható és kihágást követ el az, aki a 2 decigrammtól eltérő súlymennyiséget a karát gyanánt használ. A karát súlyok hitelesítését az állami mértékhiitelesítő hivatalok végzik. Utbaigazítást tartalmaz a rendelet a hitelesítő karát súlyokra és azok alakjára vonatkozólag is. A karát súlyok ugy első, mint időszakos hitelesítési díja 20 fillér. A rendelet 1914. július hó 1-én lép életbe. A rendelet teljes szövege a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája csaknem 3 évtized óta bevált köhögés, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.
Fay valódi sodeni ásványpasztillája — s csakis ez! készült az ismert, Soden közönségi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.
Fay valódi sodeni ásványpasztilláját határozottan kérje, ha csakugyan a források hatásos sójából készült pasztillát akarja kapni.
 Egy doboz 1 K 25 fillérért mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**

Laptulajdonos az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

7547./1914. kig. szám.

Versenyfoglalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város a vízvezetési és csatornázási munkálataira nyilvános ajánlati versenyfoglalást hirdet.

A vízvezetési munkálatok a következő csoportra oszlanak. 1. Kuffurási munkák. 2. Kutházikók építése. 3. A gépház előtt fekvő nyers és tisztavíz medence építése. 4. A vastalanító berendezés szállítása. 5. A központi gépház gépészeti berendezésének szállítása. 6. A központi gépház építési munkái. 7. A lakóház építési munkái. 8. Istálló és raktár épület. 9. A szivattyú telep rendezési munkái. 10. Öntött vascsövek és idomdarabok szállítása. 11. A csőhálózat felszerelési tárgyainak szállítása. 12. A csőhálózat szerelési munkái. 13. A műhely berendezés szállítása. 14. Víztorony építése. 15. Víz mérő órák és hitelesítési állomás szállítása.

A csatornázási munkálatok a következő csoportokra oszlanak. 1. A csatorna hálózat építési és elhelyező munkái. 2. Betoncsövek szállítása. 3. A csatornahálózat vasfelszerelésinek szállítása. 4. A homok fogó és szivattyútelep építési munkái. 5. A homok fogó és szivattyú telep gépészeti berendezése. 6. A lakóház építési munkái.

Az ajánlati költségvetés alapjául az Ujvidék szab. kir. város mérnöki hivatalában betekintethető tervek szolgálnak. Ajánlat telhető minden egyes csoportra külön-külön, de több csoportra együttesen is. Oly kikötés, mely szerint valamely ajánlatra az összes vagy több csoportra szóló megbízás esetén érvényes, figyelembe nem fog vétetni. Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalnálapható ajánlati minta és ajánlati költségvetéssel tehetők. Ily úrlapok, valamint a szerződés minta együttesen

a városi mérnöki hivatalnál 20 koronáért kapható. A tervek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A szerződés tervezetben megjelölt általános és részletes feltételek az Atheneum nyomdájában szerezhetők be.

Figyelmeztetnek a pályázók, hogy a munkálatok kivételére olyan értelemben is lehet ajánlatot tenni, hogy vállalkozó az egész munkát kifizetés helyett 50 éves kamattörlesztés mellett vállalja.

Oly pályázók, akik Ujvidék szab. kir. városban vagy a m. kir. belügyminiszterium felügyelete alatt hasonló munkát még nem végeztek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

A csatornázási munkálatok végrehajtására nézve fontossággal bíró általaj viszonyok felderítésére és a város különböző helyeken próbagödöröket emeltet ki, melyek a pályázók által a kiírás tartama alatt bármikor megtekinthetők.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok szabályszerűen lepecsételve 1914. évi május hó 4. napjának d. e. 12 óráig a városi iktatóban adandók be, vagy posta útján küldendők. Az ajánlat borítéka a következő felirással látandó el: „Ajánlat Ujvidék szab. kir. város vízvezetési il. csatornázási munkálatainak . . . csoportjára.

Az ajánlatok 1914. évi május hó 4. napján d. u. 4 órákor a városi tanácssteremben fognak felbontatni, mely alkalommal ajánlattevők, vagy meghatalmazott képviselői jelen lehetnek. Elkésve, távirati uton érkezett, nyitott, valamint oly ajánlatok, melyek a hirdetés vagy a feltételek bármely pontjának nem felelnek meg, figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatok beadása előtt a bánatpénzek a városházi pénztárnál letendőek és az ajánlatokhoz csak az erről szóló elismervények csatolandók. A bánatpénz 250.000 korona ajánlati végösszegi 5%, azon felüli összeg után 2%. Az ajánlattevők a végleges döntésig ajánlatukkal kötelezettségben maradnak és alávetik magukat a közszállítási szabályrendelet 16. §-ának 11. pontjában az 1907. évi III. t.-c. 13., 14., 15. §§-ai alapján előírt és magyar iparvédelmet célzó intézkedéseknek.

A város fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül azok számszerű értékre való tekintet nélkül, szabadon válasszon és hogy esetleg újabb árlejtést hirdessen.

Kelt Ujvidék szab. kir. város tanácsának, 1914. évi március hó 9. napján tartott üléséből.

Dr. Demetovits Vladimír s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Gulliver

rendkívül olcsó, mert kaucsukból készült.

Hirdessünk a HATÁRŐR-ben.

A célt

a legjobb kávéitalhoz azon háziasszonyok érik el, kik a „Valódi“ : Franck : kávépótlékot ládikák avagy csomagokban a „kávédaráló“-val bevásárolják.

mg. em. 88-26118

MIELŐTT SZŐLŐVESSZŐT,
SZŐLŐOLTVÁNYT,
BORT

gyümölcs- és diszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzékünket, mely mindenkire nézve hasznos tudnivalót tartalmaz.

Pontos cím: **Szücs Sándor Fia**
szőlőoltványtelep és bortermelő részvény-társaság
BIHARDIÓSZEG.

Arverési hirdetés.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszi, miszerint Czeiner Lipót csődtömeggondnokhoz tartozó és Kossuth Lajos-utcában levő cipőáru üzletében elhelyezett csődtömeggondnok összeirt 1071 kor. 97 fill. becsértékű cipőáruk egy tömegben zárt ajánlati verseny útján és az alábbi feltételek mellett eladtnak:

1.) Az áruraktár, mely a helyszínén a tömeggondnok közbenjöttével megtekinthető, mennyisége tekintetében sem a csődbíróság, sem csődválasztmány, sem a tömeggondnok nem szavatol, valamint nem szavatol a leltárban nem talán becsusztott tévedések és hibák, sem bármily más tekintetben és a választmány fenntartja magának a jogot az iránt, hogy a beérkezett ajánlatok közül, melyek zártan és f. évi március hó 26-dik napján délután 5. óráig Dr. Kubinyi Károly ügyvédnél, a csődválasztmány elnökénél adandók be, szabadon választhasson azok közül, a legkedvezőbbet visszautasíthatja és utána nyílt ajánlati versenyt tarthasson.

2.) Az ajánlatok csakis a becsérték 10%-ának készpénzben történt előzetes letétele mellett vétetnek figyelembe, az elkészettek azonban visszautasíthatnak.

3.) A vételár a befejezett versenyárgyalás után az óvadék betudásával tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetendő, ellenkező esetben a letett bánatpénz a csődtömeg javára elvész s a vétel semmisnek tekintendő.

4.) Ajánlattevők ajánlatukban kifejezetten kijelenteni tartoznak, miszerint ezen hirdetésben foglalt feltételeket ismerik, magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

5.) Vételiilleték, bélyeg és egyéb költség vevőt terheli és az ajánlat elfogadása után azokat is nyomban lefizetni tartozik. Vevőt terheli minden veszély az ajánlat elfogadásától az ingóságok átvételéig, mely átvételnek nyomban meg kell történnie és a megvett ingóságokat vevő 24 órán belül saját költségén elvitetni tartozik.

6.) A beérkezett ajánlatok felett a csődválasztmány legkésőbb f. hó 27-ik napján dönt. Ujvidék, 1914. évi március 3-án.

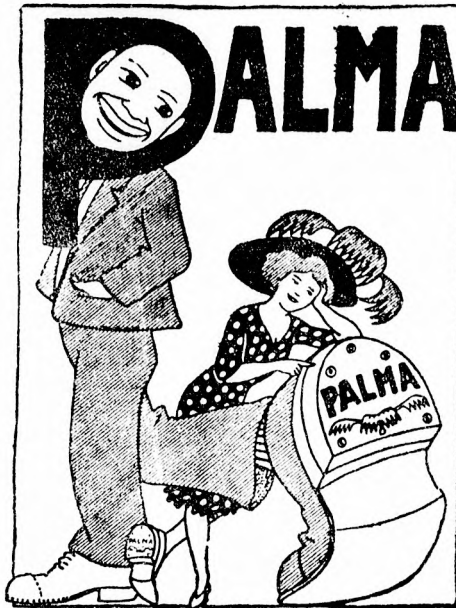
Dr. Pavlasz Ignác,

mint vb. Czeiner Lipót csődtömeggondnok.

A Kron-féle házakban

II. Rákóczi-út 15. Ferenc József-tér 1. több

lakás és bolt
Kiadó. — Bővebbet a házmestereknél, vagy a háztulajdonosnál.

Kiadó lakás.

Egy 2 szobás lakás
azonnal kiadó.

Bővebbet: Magyar-utca 50. szám alatt.

Trigon
ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS BETÖRÉSEMMENTES, ÚJ PÁNCÉL
TAKAREKPERSELYT BÁRKINEK
PESTMEGYEI TAKAREKPÉNZTÁR
BUDAPEST, IV. KÖTŐ UTCA 8.

Fontos! **Igyunk** Fontos!

világhírű és közkedvelt **SALVATOR idény SÖRT.**

Üditőleg hat a szervezetre, az emésztést elősegíti, gyomorbetegeknek orvosi szaktekintélyek által ajánlva. — Gyári lerakat hordókban és palackokban Délmagyarország részére:

BAUER GYULÁNÁL, UJVIDÉKEN.

Telefon 147. sz.

Kapható addig, míg a készlet tart. 10 palack házhoz szállítatik.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a

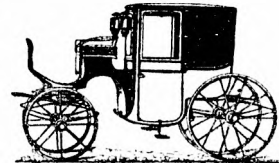
Réthy-cukorká

Millió ember szereti a világhírű RÉTHY-cukorkát, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat és gyorsan használ. Vásárlásnál vigyázzunk a határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van. Az eredetiek minden egyes darabján rajta van a „RÉTHY“ név.

1 doboz ára 60 fillér, kapható mindenütt.

Réthy Béla gyógyszer. **Békéscsaba.**

Telefon 134.

Artyégek ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár.

Reich Mátyás és Lebherz Károly
UJVIDÉK, (Limán)

Luxus-hintók, üzleti és gazdasági

kocsik, mentő- és halottas kocsik,

omnibuszok és luxus-szánkok, a

legegyszerűbbtől a legfinomabb ki-

vitelig, állandóan készletben.

STEFANOVITS

Kávé!

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.